Virksomhedsbarometer

En temperaturmåling af arbejdsmarkedet i Aabenraa Kommune

1. juli - 31. december 2017

jobcenter Aabenraa

Indledning

Jobcentret gennemfører løbende spørgeskemaundersøgelser blandt kommunens virksomheder for at tage temperaturen på arbejdsmarkedet. Det sker for at understøtte lediges jobsøgning og virksomhedernes efterspørgsel på arbejdskraft, så jobcentret har bedre forudsætninger for at kunne matche virksomhederne og ledige.

Virksomhedsbarometeret udarbejdes én gang halvårligt, og resultaterne fremlægges for Arbejdsmarkedsudvalget. Samtidig offentliggøres barometeret på jobcentrets hjemmeside.

Sammenfatning af resultater

Fortsat lavere ledighed i 2017 end i 2016.

- Antallet af fuldtidsledige er faldet fra 1235 fuldtidspersoner til 1016 fuldtidspersoner i perioden januar til november 2017. I samme periode i 2016 faldt ledigheden fra 1353 til 1035 fuldtidspersoner.

- Andelen af virksomheder, som forventer at sætte medarbejdere stiger igen, således forventer 32 % af de adspurgte virksomheder at ansætte nye medarbejdere de kommende seks måneder. I første halvår var dette tal 26 %. I andet halvår 2016 var tallet 18 %.

- Andelen af virksomheder, der forventer øget omsætning er 45 %, hvilket er 4 procent point højere end målingen fra første halvår 2017. Andelen, der forventer lavere omsætning ligger på 11 %, hvilket er 5 procent point højere end ved sidste måling.

Virksomhederne oplever fortsat udfordringer med at rekruttere arbejdskraft.

- Lille stigning i andelen af virksomheder som oplever udfordringer i forbindelse med rekruttering, således angiver 37% af virksomhederne, at de har oplevet udfordringer i forbindelse med ansættelse af nye medarbejdere. Dette er en stigning på 4 procent point i forhold til undersøgelsen fra første halvår. 43 % af virksomhederne, som har udfordringer, angiver at de i høj grad har udfordringer dette er et fald på 4 procent point.

- 43 % af virksomhederne, stigning på 8 procent point, har ansat udenlandsk arbejdskraft inden for de sidste seks måneder eller de har allerede ansatte som ikke er bosiddende i Danmark. Størstedelen af den udenlandske arbejdskraft kommer fortsat fra Tyskland.

Virksomhederne ønsker at udvise social ansvarlighed - stigning i andelen af virksomheder, som forventer at ansætte nye elever.

- Andelen af virksomheder, der forventer at ansætte elever de kommende seks måneder er stigende. 18 % af virksomhederne forventer at ansætte elever inden for de næste seks måneder, dette er en stigning på 7 procent point.

- Andelen af virksomheder, der ønsker at hjælpe udsatte ledige, er fortsat høj. 8 ud af 10 virksomheder tilkendegiver, at de er klar til at hjælpe personer som har brug for særlig støtte til at finde tilbage til arbejdsmarkedet.

Virksomhederne er tilfredse med jobcentrets service på kerneydelserne.

- På en skala fra 1-7, hvor 7 er bedst, er den gennemsnitlig score 5,6 i forhold til tilfredsheden med serviceniveauet på jobcentrets kerneydelser. I sidste undersøgelse var den gennemsnitlige tilfredshed på 5,9. Således er der tale om en lille fald.

Metode

Datagrundlaget for det aktuelle barometer omfatter 339 virksomheder (i første halvår af 2017 deltog 326 virksomheder). De deltagende virksomheder er inddelt efter EU-Kommissionens SMV definitioner (kategorien med 250 ansatte er jobcentrets egen tilføjelse).[1]

Da den danske erhvervsstruktur er kendetegnet ved hovedsageligt at bestå af små og mellemstore virksomheder, vurderes fordelingen af de deltagende virksomheder efter størrelse afspejler den lokale erhvervsstruktur. Virksomhederne, i barometeret, har tilsammen 6560 medarbejdere, svarende til 20 % af pladserne i kommunen.

Figur 1: Antal virksomheder fordelt på antal medarbejdere

Figur 1: Besvaret af 339 virksomheder.

[1] *Kilde til definition: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_da.pdf*

Fordelingen af virksomheder på brancher svarer ikke helt til erhvervsstrukturen i kommunen, særligt industri og handel er underrepræsenteret i undersøgelsen, mens bygge og anlæg og transport overrepræsenteret jf. figur 2. Forskellene betyder, at barometerets resultater bør tolkes med varsomhed.

Figur 2: Andel af virksomheder fordelt på hovederhverv

Figur 2: Besvaret af 311 virksomheder. Hovederhverv i Aabenraa Kommune er baseret på udtræk fra Danmarks Statistik for 2013.

Data er indsamlet ved, at kommunens interne phonere har ringet ud til en række virksomheder i kommunen i perioden 1. juli 2017 til 31. december 2017. Rapporten præsenterer en samlet opgørelse for perioden, og hvor det er muligt præsenteres tallene for første halvår af 2017, så det er muligt at sammenligne med det tidligere barometer.

I forbindelse med indsamlingen af data kan der ske fejltastninger, og i nogle tilfælde har den medvirkende virksomhed ikke ønsket at besvare alle spørgsmålene. Resultaterne i graferne er baseret på de virksomheder, der har besvaret spørgsmålene. Virksomheder, der har svaret ”ved ikke” eller ikke har ønsket at besvare spørgsmålet, er sorteret fra.

Enkelte steder summerer resultatet ikke til 100, hvilket skyldes afrundinger.

Temperaturen på arbejdsmarkedet i Aabenraa Kommune

Udviklingen i ledigheden viser, at ledigheden har været svagt stigende i andet halvår. Der er tale om sæsonpræget stigning, da ledigheden typisk stiger hen over efteråret grundt blandt andet sæson fyrringer og vejrlige hjemsendelser.

Ledigheden i Aabenraa en smule over ledigheden i Region Syddanmark, men under ledighedsprocenten for hele landet.

Efter et fald i ledigheden i først halvår, steg ledigheden som nævnt i andet halvår. Der er tale om en stigning på 99 fuldtidsledige personer i perioden juli 2017 til november 2017. I samme perioden i 2016 steg ledigheden med 145 fuldtidspersoner. Ses er på perioden januar til november, så faldt ledigheden med 219 fuldtidspersoner, mens faldet i samme periode 2016 var på 318 personer.

Ved udgangen af tredje kvartal var ledigheden på 3,6 %, et fald på 0,3 procent point fra 2. kvartal 2017. Ledigheden i tredje kvartal i Landsdel Sydjylland var på 3,5 % et fald på 0,1 procent. Ledigheden i hele landet er uændret i tredje kvartal og ligger fortsat på 4,2 %.

Figur 3: Udvikling i buttoledigheden i Aabenraa Kommune opgjort i fuldtidsledige (foreløbige)

Figur 3: Kilde: Kilde: Danmarksstatistik – Statistikbanken og egne beregninger.

Ses der i et historisk perspektiv, så nærmer ledigheden sig niveauet for 2007, altså kort inden finanskrisen ramte.

Af Økonomi og Indenrigsministeriets økonomiske redegørelse fra december 2017, fremgår det, at der fortsat kan forventes en stigning i beskæftigelsen, men at den vil bøje af i takt med at kapacitetsudnyttelsen i økonomien stiger. Ministeriet forventer, at stigningen hovedsageligt vil komme i den private sektor, og at den i 2018 vil være på 31.000 personer og yderligere 24.000 personer i 2019 i den private sektor.[2]

Det må således forventes, at beskæftigelsen også vil stige i Aabenraa, en række faktorer har indflydelse på, hvor stor stigningen vil være.

Aabenraa har ca. 1 % af arbejdspladserne i Danmark. Antages det på den baggrund, at Aabenraa får del i 1 % af den forventede stigning i beskæftigelsen, så vil det betyde, at beskæftigelsen vil stige med hhv. 310 og 240 personer i 2018 og 2019 i den private sektor.

Figur 4: Kilde: Danmarks statistik – Statistikbanken.

[2] *Økonomisk redegørelse december 2017 s. 113 – Økonomi og Indenrigsministeriet.*

Virksomhedernes forventninger

Virksomhedernes forventninger til omsætningen de kommende seks måneder er lidt mere positiv end i første halvår 2017. Således forventer 45 % af virksomhederne en større omsætning, mod 41 % af virksomhederne i barometeret for først halvår 2017. Samtidig er der også en stigning på 5 procent point af de adspurgte virksomheder, der forventer mindre omsætning, således forventer 11 procent at de vil opleve en mindre omsætning i forhold til samme periode sidste år.

Sammenholdes besvarelserne med samme periode i 2016 (andet halvår), så er der 9 procent point flere virksomheder, som forventer en øget omsætning, mens kun 3 procent point flere virksomheder forventer en mindre omsætning.

Figur 5: Virksomhedernes forventning til omsætning de kommende seks måneder (Andel)

Figur 5: Besvaret af 302 virksomheder.

Figur 6: Virksomhedernes forventninger til antallet af medarbejdere de kommende seks måneder

Figur 6: Besvaret af 307 virksomheder.

Sammenlignes resulterne i barometret med resultatet i Region Syddanmarks publikation Det gode liv[3]" - årsudsigt 2018", så er der små forskelle. I Aabenraa Kommune forventer 45 % af de adspurgte virksomheder, en øget omsætning de kommende seks måneder.

I Regionens undersøgelse svarer 57 % af virksomhederne, at de forventer en større omsætning i 2018 i forhold til samme periode året før. I Regionens undersøgelse svarer 7 % af virksomhederne, at de forventer mindre omsætning. Blandt virksomhederne i Aabenraa kommune, forventer 11 % af de adspurgte virksomheder en mindre omsætning de kommende seks måneder.

Barometret viser, at andelen af virksomheder som forventer flere ansatte er steget med 6 procent point i andet halvår 2017. I forhold til andet halvår 2016, er andelen steget fra 18 % og til nu 32 %. Andelen af virksomheder som forventer færre ansatte er fortsat på 3 %.

I Region Syddanmarks årsudsigt for 2018 spørges der også til udviklingen i antallet af medarbejdere.[4] I Regionens undersøgelse svarer 7 % af de adspurgte virksomheder, at de forventer færre medarbejdere, mens 39 % af virksomhederne forventer flere ansatte. Der er således ikke de store forskelle mellem virksomhedernes forventninger i virksomhedsbarometeret og i Regionens undersøgelse.

---

[3] *Region Syddanmarks publikationer kan fungere som et supplement til virksomhedsbarometeret. Publikationerne beskæftiger sig med tendenser på regionalt niveau og kan bidrage til at perspektivere og kvalificere resultater og tendenser i jobcentrets virksomhedsbarometer.*

[4] *I Regionens undersøgelse spørges der til virksomhedernes forventninger til antallet af medarbejder i forhold til samme periode sidste år. Jobcentrets barometer og Regionens undersøgelse, er således ikke fuldstændig sammenlignlig.*

Virksomhedernes behov for arbejdskraft

I forhold til tidligere undersøgelser spørger jobcentret nu virksomhederne om de har ansat nye medarbejdere inden for sidste seks måneder, og om de i den forbindelse har oplevet udfordringer med at rekruttere nye medarbejdere.

Blandt de adspurgte virksomheder svarer 59 %, en stigning på 2 procent point, at de inden for sidste seks måneder har rekrutteret nye medarbejdere jf. figur 7. I Region Syddanmark undersøgelse "Det gode liv" – "Mangel på arbejdskraft går ud over medarbejderne" oktober 2017, svarer 73 % af virksomhederne, at de har ansat nye medarbejdere inden for de sidste seks måneder.

Andelen af virksomheder, som oplever udfordringer med rekruttere arbejdskraft er stigende i Aabenraa Kommune, hvilket udtrykker sig ved at 37 % af virksomhederne har oplevet udfordringer med rekruttere arbejdskraft i andet halvår 2017. I første halvår var dette tal 33%. Danske Industri og Dansk Erhvervs egne undersøgelser om rekrutteringsproblemer, viser at hhv. 37 % og 40 % af medlemmerne har oplevet rekrutteringsvanskeligheder i 2017.[5]

Virksomhederne blev også spurgt om, i hvor høj grad de oplevede udfordringer i forbindelse med rekrutteringerne. 43 % svarede, at de i meget høj grad oplevede udfordringer i forbindelse med ansættelsen af nye medarbejdere, men 49 % i nogen grad har oplevet udfordringer med at få besat opslået stillinger.

I Region Syddanmarks publikation "Mangel på arbejdskraft går ud over medarbejderne", svarer 32 %, at de i høj grad har oplevet udfordringer med at rekrutter arbejdskraft, og 30% har i nogen grad oplevet udfordringer.[6] Det må forventes, at virksomhedernes udfordringer med rekruttering, vil fortsætte, grundet den faldende ledighed og dermed udbud af, ikke kun danske men også tysk arbejdskraft.

Aabenraas arbejdsmarked adskiller sig fra øvrige syddanske kommuner, ved at ca. 9 % af de beskæftigede pendler ind fra blandt andet Tyskland. I det den tyske arbejdsløshed i august var på 3,6 %, må det forventes, at det vil være begrænset, hvor meget det tyske arbejdsudbud, kan afhjælpe udfordringerne med at få besat nye stillinger.

Figur 7: Andel af virksomheder som har ansat nye medarbejdere iden for de sidste seks måneder

Figur 7: Besvaret af 313 virksomheder

Figur 8: Andel af virksomheder som har oplevet vanskeligheder med at få besat opslåede stillinger inden for de sidste 6 måneder

Figur 8: Omfatter 185 virksomheder som har oplyst, at de havde ansat nye medarbejdere inden for de sidste seks måneder.

Overordnet peger virksomhederne på to grunde til, at de oplever udfordringer med at få besat opslåede stillinger. Manglende kvalifikationer er den begrundelse, langt de fleste virksomheder peger på. Manglende antal ansøgninger er den næst mest angivet begrundelse for, at virksomheden har haft udfordringer med at få besat stillinger, hvilket kan skyldes at det er områder med meget få ledige eksempelvis inden for ledelse og akademisk arbejde.

Figur 9: Virksomhedernes vurdering af, i hvor høj grad de har udfordringer med at rekruttere i forbindelse med opslåede stillinger

Figur 9: Omfatter 185 virksomheder som oplyste, at de havde oplevet udfordringer med at få besat opslåede stillinger inden for de sidste seks måneder.

Figur 10: Antal virksomheder, der har haft udfordringer med at rekruttere fordelt på faggrupper

Figur 10: 64 af virksomhederne som besvarede de oplevede udfordringer med at rekruttere nye medarbejdere, har besvaret spørgsmålet om, hvilke stillinger de så havde udfordringer med at få besat.

---

[5] *Økonomisk redegørelse december 2017 s. 117 – Økonomi og Indenrigsministeriet.*
[6] *Mangel på arbejdskraft går ud over medarbejderne, s. 2 – Region Syddanmark, oktober 2017.*

Udfordringerne med rekruttering kan også aflæse i antallet af jobopslag, på jobnet.dk, som har svagt stigende, således har det været næsten 2 % flere opslåede stillinger i andet halvår 2017 end i andet halvår 2016.

Antallet af opslåede stillinger fordelt på branche svarer i store træk, også til de brancher, som i virksomhedsbarometeret har angivet, at de har rekrutteringsudfordringer.

Figur 11: Antal stillinger på jobnet.dk

Figur 11: Kilde: Jobindsats.dk

Figur 12: Antal stillinger på jobnet.dk fordelt på erhvervsgrupper

Figur 11: Kilde: Jobindsats.dk

Et lignende spørgsmål er stillet i Regionens undersøgelse fra oktober 2017, her peger virksomhederne blandt andet inden for bygge og anlæg, transport og avanceret produktion, på udfordringer med at få kvalificeret arbejdskraft.

Sammenholdes oplysningerne om, hvilke faggrupper virksomhederne har udfordringer med at rekruttere til (figur 10) og de typer stillinger de ledige søger (figur 15), så fremgår det, at flere af faggrupperne, som virksomhederne forgæves har forsøgt at rekruttere til, ikke er på top 20-listen over stillinger, de ledige ønsker at arbejde med. Det kan således inden for en række områder være svært for jobcentret, at efterkomme virksomhedernes forespørgsler på arbejdskraft.

Som det fremgik af figur seks, er der en stigning blandt virksomhederne som forventer at ansætte nye medarbejdere. Hvis virksomhederne har svaret bekræftende på spørgsmålet, er spørgsmålet blevet fulgt op af et spørgsmål om, hvilket stillingstyper de i så fald forventer at ansætte til jf. figur 13. Sammenholdes disse besvarelser med antallet af opslåede stillinger fordelt på brancher på jobnet.dk, og med virksomhederne tilkendegivelse af rekrutteringens udforinger, underbygges tesen om, at udfordringer med rekruttering, også må kunne forventes i den kommende tid.

I sidste virksomhedsbarometer var det især inden for bygge og anlæg, kontor og administration, produktion og handel, at virksomhederne forventede at ansætte nye medarbejdere. Samme billede tegner sig i dette barometer, der er således ikke de store ændringer.

Figur 13: Antal virksomheder, der forventer at ansætte medarbejdere, fordelt på områder:

Figur 13 – Opgørelse blandt virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte nye medarbejdere de kommende seks måneder. Virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte, men ikke har nævnt stillingstype, er udeladt. En virksomhed kan søge flere typer af stillinger, og virksomheden vil i så fald indgå flere gange i opgørelsen.

Der er en markant stigning i andele af virksomheder, som har en forventning om, at kommende medarbejdere skal være faglærte, men andelen af virksomheder, der forventer at medarbejderne har en form for uddannelse er svagt faldende. For ca. en tredjedel af virksomhederne er det underordnet om kommende medarbejdere har en uddannelse.

Figur 14: Andel af virksomheder, der forventer at nye medarbejdere er uddannet

Figur 14: Opgørelse blandt virksomheder der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte.

Figur 15: Antal arbejdmarkedsparate ledige fordelt på jobønsker og joberfaring

Figur 15 – Opgørelsen er baseret på udtræk fra OPUS-LIS d. 18-01-2018. Opgørelsen omfatter A-dagpenge-modtagere og arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere. En person kan optræde flere gange i opgørelsen, da ledige skal søge mere end et job.

Som det fremgår af figur 15 og 16, så har langt de fleste ledige et ønske om at arbejde inden ufaglærte områder. Sammenholdt med virksomhedernes tilkendegivelser om at uddannelse i har ret stor betydning i forbindelse med ny ansættelser, kan dette mismatch fører til yderligere oplevelse af rekrutteringsudfordringer for virksomhederne.

Figur 16: Fordeling af stillingstyper, som ledige søger

Figur 16: Fordeling af stillingstyper, som ledige søger.

Udenlandsk arbejdskraft

Figur 17: Andel af virksomheder der inden for de sidste seks måneder har haft udenlandsk arbejdskraft ansat eller som har ansat udenlandsk arbejdskraft

Figur 17: besvaret af 310 virksomheder. Udenlandsk arbejdskraft er i undersøgelsen defineret ved, at medarbejderen på ansættelses-tidspunktet ikke var bosiddende i Danmark.

Andelen af virksomheder som har grænsependlere ansat, er steget fra 35 % til 43 % mellem første og andet halvår 2017.

Jobcentret har spurgt til, hvorfor virksomhederne har ansat udenlandsk arbejdskraft. Virksomhederne har forskellige grunde til at ansætte grænsependlere, men de fremhæver særligt to grunde – udfordringer med at rekruttere medarbejdere og kompetencer.

Det er fortsat hovedsageligt Tyskland, som de udenlandske medarbejdere kommer fra.

Unge

Andelen af virksomheder som har elever ansat, er steget første til andet halvår, således tilkendegiver 42 % af de adspurgte virksomheder, at de pt. har elever i deres virksomheder, hvilket er en stigning på 3 procent point.

Samtidig svarer 18 % af de adspurgte virksomheder, at de forventer at tage elever ind de kommende seks måneder. Det kunne således tyde på at treparts aftalen om flere elvepladser, begynder at have en effekt i forhold til oprettelse af nye elevpladser.

I ligehed med virksomhedsbarometret har jobcentret også denne gang spurgt de virksomheder, som ikke forventer at ansætte en elev, hvorfor de ikke ønsker dette. Virksomhederne peger blandt andet på, at de er for små, herunder manglende ressourcer. At de ansatte er ufaglærte eller, at det ikke er muligt at have elever inden for den pågældende branche.

Figur 18: Andel af virksomheder som har elever

Figur 18: Besvaret af 309 virksomheder.

Figur 19: Andel af virksomheder, der forventer at ansætte elever de kommende seks måneder

Figur 19: Besvaret af 177 virksomheder, som pt. ikke har elever.

Udsatte borgere

Figur 20: Andel af virksomheder, der er klar til at hjælpe ledige, som har behov for en særlig indsats

Figur 20: Besvaret af 335 virksomheder.

Virksomhederne er fortsat socialt bevidste og rummelige. Otte ud af ti virksomheder er klar til at gøre en ekstra indsats for at hjælpe jobsøgende, som har brug for særlig indsats eller skånehensyn, ind på arbejdsmarkedet.

Resultatet ligger således lidt over niveau med resultatet fra første halvår af 2017. Samtidig er der et fald på 16 procent point i forhold til virksomheder, der ikke ønsker at hjælpe ledige, som har behov for en særlig indsats.

Tilfredshedsmåling med Jobcentrets service til virksomhederne

Jobcentret har i forbindelse med gennemførelsen af barometret undersøgt virksomhedernes kontakt og brug af jobcentret som samarbejdspartner og virksomhedernes tilfredshed med kerneydelserne, som jobcentret leverer.

Denne gang har 53% af virksomhederne inden for sidste tre måneder haft kontakt til jobcentret. Det svarer til, at 179 af de adspurgte virksomheder har haft kontakt med jobcentret.

Figur 21: Andel af adspurgte virksomheder, som har haft kontakt med Jobcentret inden for de sidste 3 måneder

Figur 21: Besvaret 328 virksomheder.

Figur 22: Brugen af jobcentrets kerne ydelser blandt virksomhederne, som har haft kontakt med jobcentret (andele)

Figur 22: Fordeling af de 179 virksomheder, som har svaret bekræftende på, at de har haft kontakt med jobcentret.

Jobcentret har endvidere spurgt til, hvilke kerneydelser, virksomhederne har haft kontakt til jobcentret omkring.

I seks ud af ti tilfældene har kontakten vedrørt virksomhedspraktikker og løntilskud. Ca. 10 % har haft kontakt med jobcentret i forbindelse med rekruttering. Dette svare meget godt til andre rekrutteringsundersøgelser. Jobcentret er ikke virksomhedernes fortrukne rektruttering kanal, når de skal ansætte nye medarbejdere.

Det er en smule overraskende, at ikke flere henvendelser/kontakt med jobcentret omhandler spørgsmål om refusion. Det kan dog skyldes en række spørgsmål om refusion hører under Udbetaling Danmark, og at virksomhederne i højere grad skal benytte IT-systermer ved anmodninger om refusion.

Figur 23: Den gennemsnitlige tilfredshedsscore med Jobcentrets service

Figur 23: Fordeling af de 179 virksomheder, som har svaret bekræftende på, at de har haft kontakt med jobcentret.

Virksomhederne som har haft kontakt med jobcentret blev også bedt om at vurdere, på en skala fra 1-7, hvor 7 er bedst, den service de havde modtaget.

Overordnet set, giver virksomhederne udtryk for en høj tilfredshed med den service som jobcentret leverer. Den gennemsnitlige score er faldet fra 5,9 til 5,6 ud af 7.

www.heidisign.dk

Vi arbejder for:

- **At flere borgere bliver selvforsørgende**
- **At virksomhederne kan få den arbejdskraft de efterspørger**

jobcenter
Aabenraa

Jobcenterets servicetelefon for virksomheder: Tlf. 73 76 66 00
www.jobcenteraabenraa.dk